

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Urmările stabilizării. — Cassa Autonomă a Monopolurilor Regatului României. — Situația. — *Cronică:* Deblocarea Leilor. Situația încasărilor și cheltuielilor Statului pe luna Ianuarie 1929. Încasările taxelor de timbru în cursul lunii Ianuarie. În atențiunea băncilor noastre. Banca Românească, București. Creditul Agricol. Banca Națională a României, Agenția Bistrița. Prima ședință a Consiliului de administrație a Cassei Autonome a Monopolurilor. Modificarea legii impozitelor. Simplificarea formalităților de intrare și eșire din țară. Capital ungurese în lucrările de electrificare din Banat. Negocierile germano-române în chestia restituțiunilor. Să se încurajeze exportul de vite. Un institut pentru comerțul extern în Budapesta. Producția mondială de lână. Boșșana. Baroul avocaților, Sibiu. — Bibliografie.

Urmările stabilizării.

În numărul trecut ne-am ocupat de stabilizare și am arătat că împrumutul încheiat va da vieții noastre economice un impuls și va contribui la mărirea prosperității țării noastre. Ne vom ocupa de urmările stabilizării în viața băncilor.

Am văzut că după războiu în toate părțile au răsărit băncile ca ciupercile. Aveau un teren prielnic, căci cererea de bani era mare, bani, în urma emisiunii de bancnote a B. N., erau în abundență și afacerile erau rentabile prin dobânda mare ce se putea percepe. În acest timp băncile noastre au adus un mare serviciu populației rurale. Căci în urma reformei agrare s'au vândut multe moșii, pe cari țărani noștri, lipsiți până atunci de pământ, mulțumită băncilor le-au putut cumpăra. Ca și în trecutul mai depărtat, însă după războiu pe o scară mai întinsă. Dar a urmat în 1925 înțelegerea între Guvern și Banca Națională, care a sistat toate emisiunile.

Cu aceasta începe criza. Țăranii, — necunoscători a noiei situațiuni, îndem-

nați de câștigurile ușor realizate, au asaltat băncile cu cereri de împrumuturi. Criza se accentuează și mulți țărani suferă pierderi incalculabile. Responsabili de aceasta sunt în mare parte și conducătorii băncilor noastre, cari nu s'au interesat de destinațiunea banilor ridicați și de rentabilitatea lor. Ei erau buni-bucuroși că-și vedeau banii asigurați, poate chiar prin ipotecă. Bani ridicați cu o dobândă exagerată, plasați în agricultură au adus un beneficiu mic. Seceta ultimilor doi ani a fost pentru agricultură cea mai grea încercare dela războiu. Prețul realităților a scăzut în unele părți cu 30—50%. Din aceasta cauză multe bănci au ajuns în dificultăți. Astfel mulți agricultori au fost ruinați și unele bănci au ajuns la impas. Ne vom reține să insistăm asupra aceloră, cari au adus în aceasta stare băncile, nu din cauză că erau puțin versați în afaceri de bancă, ci fiindcă nu aveau simțul realității, ori din alte motive, căci văzând la început terenul prielnic pentru a câștiga sume mari au imobilizat capitalul prin finanțarea ori crearea unor întreprinderi fără a ține cont de disponibilul băncii. Nu s'a ținut seama că bănci mai mult decât oricărui întreprinderi trebuie să i se asigure lichiditatea, adică capitalul trebuie astfel plasat, ca să poată să facă față obligațiunilor în orice timp fără nici o dificultate.

Pentru a nu ne abate prea mult dela subiect, vom cerceta starea creată băncilor, în urma împrumutului încheiat. În articolul din numărul trecut am afirmat că în urma stabilizării Leului și a ridicării ori căror restricțiuni aplicate până acuma capitalului străin, acesta va intra în țară.

Numerarul va spori însă pe piață, nu numai în urma acestui fapt, ci și în urma măririi circulației bancnotelor prin noua emisiune de către Banca Națională, pe măsură ce și va mări stocul de devize. De aici se prevede că solicitatorii de împrumuturi vor fi satisfăcuți și în condițiuni mai favorabile pentru ei ca până acum.

Incontestabil dobânzile se vor reduce, căci știm că în străinătate dobânzile uzuale sunt dela 8—12%. La noi vor fi mai urcate, dar este probabil că în timp relativ scurt se vor reduce și aici.

Dacă cercetăm că de unde se provăd băncile noastre cu capitalul necesar, vom afla că în primul rând din depuneri.

Dar în cazul că băncile mici vor fi nevoite să plaseze banii cu o dobândă mai mică, în urma reducerii dobânzilor, este de sine înțeles că nu vor putea da deponenților dobânzi cari să-i atragă. Atunci deponenții din cauza diferenței mici nu vor mai risca ca economia lor s'o vadă periclitată, luând seama de învășmintele din trecutul apropiat, ei vor prefera băncile cele mai solide. Numai aceste bănci se vor bucura și de colaborarea capitalului străin. Multe bănci își mai procură capital și prin reescontul Băncii Naționale. Dar se prevede că atât taxa la scont, cât și cea la depozit c/o renta de stat va fi urcată, deci aceste fonduri vor fi achiziționate mai scump. În această proporție se va urca și taxa reescontului la băncile particulare. Din cele sus indicate rezultă că, acestor bănci — prin noua situație creată — li se îngreunează drumul pentru câștigarea fondurilor necesare. Fondurile procurate vor fi mai scumpe, în schimb vor fi silite să le plaseze mai puțin. Este clar că beneficiul de până acuma se reduce considerabil. Îngrijorați de noua situație, care este soluția? Sunt două și anume: 1. reducerea speselor de administrare la minimul posibil ori 2, fuziunea.

În această eră a concentrării capitalurilor, — concentrare pusă în practică de compatrioții noștri minoritari, chiar și când nu este absolut necesară — trebuie și noi Românii să strângem rândurile. Trebuie necondiționat puse la adăpost băncile noastre de dincoace de Carpați, cari în timpurile vitrege ale neamului nostru au fost adevărate citadele inexpugnabile a românismului.

Prin fuziune, în caz când este vorba de bănci egale, ele se vor putea menține și vor putea mai ușor brava orice criză. Când o bancă mică fuzionează cu una mare, fuziunea are avantajii pentru ambele. Banca fuzionată afară de faptul că și va procura mai ușor capitalul necesar — dela Centrală și dela deponenți, a căror încredere crește — va mai primi și ceea ce este de neprețuit, și îndrumări dela oameni, cari au dat dovadă de multă pricepere, iscusință și pătrunderă în materie de bancă în timpurile critice trecute. Banca mare profită de avantajul că își poate lărgi mai ușor baza de operațiuni.

O garanție a reușitei, în astfel de cazuri, este ca noii conducători să fie oameni, cunoscători a pieței și a clientelei.

Băncile din vechiul Regat, cari la sucursalele, ce au deschis în Ardeal, au trimis oameni necunoscători nici a împrejurărilor și nici a clientelei și a limbii acesteia, au plătit aceste lipsuri cu pierderi considerabile.

Am vorbit pe scurt de noua situație creată băncilor noastre și ne-am năzuit să evidențiem soluțiunile, în speranța că cei chemați le vor pune la adăpostul ori căror surprize.

Cassa Autonomă

a Monopolurilor Regatului României

Obligațiuni externe aur 7% amortizabile și garantate de Stat, a împrumutului de Stabilizare și de desvoltare din 1929.

Totalul capitalului împrumutului din 1929, va fi de 101 milioane dolari, sau echivalentul lui aproximativ în alte monede. Din această sumă Swedish Match Company a convenit să cumpere 30 milioane dolari la paritate. S'au încheiat aranjamente pentru plasarea restului precum urmează: 2,000.000 Livre sterline în Anglia, prin Hambros Bank, Lazarad Brothers & Co. Limited și Higginson & Co.; Frs. 561,638.000, în Franța prin Banque de Paris et des Pays-Bas și un grup de bănci; Dolari: 1,000.000 în Austria prin Niederösterreichische Escompte Gesellschaft; Dolari: 3,000.000 în Belgia la Banque de Paris et des Pays-Bas Banque de Bruxelles, Société Générale de Belgique, Banque Belge pour l'Etranger și Banque Centrale Anversoise, Dolari 1,000.000 în Cehoslovăcia prin Zivnostenska Banca; Dolari 5,000.000 în Germania prin Direction der Disconto-Gesellschaft, Deutsche Bank, Berliner Handelsgesellschaft; S. Bleichröder, Commertz und Privat-Bank A. C., Darmstädter und Nationalbank

K. a. A., I. Dreyfus & Co., Simon Hirschland, A. Levy, Norddeutsche Bank in Hamburg., Sal Oppenheimer Jr. & Co., Reichs-Kredit-Gesellschaft A. G., A. Schaauffhausen'scher Bankverein A. G., M. M. Warburg & Co.; Dolari 3,000.000 în Olanda, prin Mendelssohn & Co., Amsterdam, Nederlandsche Handel Matschappij, Banque de Paris et des Pays-Bas și Pierson & Co.; Dolari 8,000.000 în Italia prin Banca Commerciale Italiana; Dolari 2,000.000 în România prin Banca de Credit Român, Banca Marmorosch Blank & Co., Banca Românească și Banca Chrissoveloni; Dolari 4,000.000 în Elveția prin Crédit Suisse și asociați și Dolari 12,000.000 în Statele Unite ale Americii prin Blair & Co. Inc. Chase Securites Corporation, Dillon Read & Co. din care 2,000.000 au fost retrase pentru a fi vândute în Suedia de către Skandinaviska Kreditactiebolaget.

Data împrumutului e 1 Februarie 1929, iar scadența finală 1 Februarie 1959.

Dobânda și amortizarea semestrială la 1 Februarie și 1 August plătită în New-York City la birourile principale ale Bancherilor însărcinați cu serviciul împrumutului în moneda aur a Statelor Unite fără nici o scădere de impozit sau altă taxă deasemenea plătită după dorința purtătorului în lire sterline, franci francezi, schilling austriaci, coroane cehoslovace, belgas belgieni, reichschemărei germane, florini olandezi, lire italiene, Lei românești, coroane suedeze, ori în franci elvețieni la cursul schimbului pe piețele specificate în obligațiuni.

Pe baza legii din 7 Februarie a luat ființă Cassa Autonomă cu scop de a i se concesiona toate monopolurile exercitate de Regat inclusiv tutunul sarea și chibriturile până ce toate obligațiunile acestei emisiuni vor fi retrase.

În acord cu Svedisch Match Company Casa Autonomă a convenit ca pe o durată de 30 de ani dela 1 Iulie 1929, aceasta să exploateze monopolul chibriturilor, prin intermediul unei societăți înființată de casa suedeză Guvernul român pe baza căruia Cassei Autonome i se asigură o redevență anuală de minimum 3 milioane dolari, împrumutul încheiat se folosește pentru stabilizarea monedei și dezvoltarea economică a țării care în perioada postbelică s'a înrăutățit tot mai mult. Ceeace rămâne din împrumut după îndeplinirea acestor 2 mari opere se va vărsa la Banca Națională a României de unde se va folosi pentru: 1. Crearea de fonduri de rulment pentru Tezaurul public, căile ferate ale Statului cari deasemenea lasă mult de dorit și stingerea datoriei flotante. 2. Întărirea, înzestrarea și asigurarea lichidității Băncii Naționale. 3. Înbunătățirea căilor ferate ale Statului prin dublarea unor

linii și construirea altor noi etc. Conform programului întocmit de Administrația căilor ferate de acord cu dl G. Leverage, comisar al căilor ferate ale Statului German în virtutea planului Dawes, diverse lucrări productive autorizate de Parlament.

Pentru stabilizarea monedei Banca Națională a României va avea la dispoziție credite acordate de următoarele Bănci de emisie.

Austria Osterreichische Nationalbank. — Belgia Banque Nationale de Belgique. — Cehoslovacia Narodni Banka Ceskoslovenska. — Filanda Finlands Bank. — Franța Banque de France. — Germania Deutsche Reichsbank. — Marea Britanie Bank of England. — Ungaria Magyar Nemzeti Bank. — Italia Banca d'Italia. — Olanda Nederlandsche Bank. — Polonia Bank Polski. — Suedia Sveriges Riksbank. — Elveția Banque Nationale Suisse. — Statele Unite Federal Reserve Banks.

Obligațiunile Cassei Autonome vor fi garantate atât capitalul cât și dobânda și amortismentul prin andosare de Regatul României. Veniturile brute ale monopolurilor cu excepție cele ale chibriturilor dela 1929, înainte și toate celelalte venituri ale Cassei vor constitui garantarea obligațiunilor.

În fiecare lună Cassa va vărsa la Banca Națională într'un cont special $\frac{2}{3}$ din veniturile brute ale monopolurilor exploatare vărsând deasemenea redevențele menționate mai sus în fiecare lună până la completarea sumelor necesare pentru dobânda și amortismentul pe acea lună.

Veniturile brute scăzând cheltuielile de exploatare și luând seamă de redevența minimală comerțele după media schimbului pentru anii respectivi se prezintă astfel:

Anul	Venite brute	Venite nete
1924	Dol. 19,210.000	Dol. 12,300.000
1925	24,304.000	16,826.000
1926	28,949.000	20,791.600
1927	39,222.900	25,391.500

Planul de stabilizare a fost elaborat de guvernul român în acord cu bancherii experți internaționali și Banca Națională a României. Planul prevede următoarele:

a) Valoarea în aur a Leului a fost stabilită la o sumă corespunzătoare cu 167'18 Lei dolarul, egal cu cursul schimbului menținut la același nivel, cu mici modificări dela jumătatea anului 1927;

b) Banca Națională va continua cu dreptul de a emite bilete urmând a avea o acoperire de minimum 35% aur sau devize aur din angajamentele exigibile la vedere, iar cel puțin 25% din aceste angajamente să fie acoperite cu aur;

c) Echilibrul bugetului trebuie menținut cu strictețe, iar cheltuielile tuturor serviciilor Statului vor fi limitate lunar după un buget întocmit de Ministerul de finanțe;

d) Pentru o durată de 3 ani va funcționa pe lângă B. N. R. un comisar tehnic în persoana dlui Charles Rist, care va ajuta cu sfatul său Direcția Băncii la executarea acestui plan.

Datoria totală a Regatului României la 31 Decembrie 1928 a fost de cca 739 milioane dolari, sau aproximativ 42 dolari de cap de locuitor.

Deniturile dela 1924—27 au depășit în fiecare an cheltuielile afară de 1928 care însuma la început un deficit de peste 5 miliarde, ceea ce datorită recoltei slabe s'a echilibrat cu mari sacrificii.

Cursul de emisiune e 88 dolari plus dobânda datorată dela 1 Februarie până la ziua subscrierii. Rentabilitatea mijlocie 8·25%. Titlurile sunt la purtător de o valoare nominală de 1000, 500 și 100 dolari.

Obligațiunile 7% aur sunt negociabile: în Țară imediat, în Străinătate după 6 luni dela data emisiunii pentru 1/2 din titlurile subscribe și după 1 an pentru rest.

Cassa Autonomă deasemenea va cere înscrierea acestor obligațiuni la Bursa din New-York.

Deși acest împrumut contractat în condițiuni nu prea avantajoase putem constata cu satisfacție că a fost subscris în într'un interval foarte scurt, deci dorința întregii străinătăți de a contribui la stimularea și organizarea producției românești pentru a reinvia pe malurile dunărene Dacia felix de odinioară.

Chiar tranșa română de 2 milioane dolari a fost acoperită în întregime prin participarea tuturor institutelor de credit mai importante din capitală și provincie.

Banca L. Berconitz. — Banca Chrissoveloni. — Banca Comercială Română. — Banca Comercială Italiană și Română. — Banca J. Cornea. — Banca de Credit Român. — Banca de Devize și Lombard. — Banca G. M. Eftimiu & Co. — Banca Elvețiană de Depoz. din România. — Banca M. Finkels. — Banca Fortuna — Banca Generală a Țării Românești. — Banca de Ind. și Comerț din București. — Banca Jean Juster. — Banca Marmorosch, Blank & Co. — Banca Moldova. — Banca Românească. — Bank of Roumania. — Banca Urbană.

Banca de Est, Cernăuți. — Banca Basarabiei, Chișineu. — Banca Ardeleană și Casa de Economie, Cluj. — Banca Comerțului, Craiova. — Banca Frații Așer Eschenasy, Craiova. — Banca Iașilor, Iași. — Banca Creditul Bănățean, Lugoj. — Banca și Cassa de Economie Fuzionată, Oradea. — Banca Populară, Pitești. — Banca Centrală din

Ploești, Ploești — „Albina“ Institut de credit și economii, Sibiu. — Banca Comercială și Agricolă, Timișoara. — Banca de Secont S. p. A., Timișoara. — „Timișiana“ Bancă de Credit și Economii, Timișoara. — Banca Timișoarei și Societate Comercială pe acțiuni, Timișoara. — Banca Centrală Ungară de Credit (Brașov, Oradea-Mare, Timișoara).

Situația.

Situația din ultimele săptămâni este foarte grea. Mizeria ce ne-a fost adusă pe cap de cătră recolta deficiente din anul trecut, este mărită de valul de ger aspru, ce durează de câteva săptămâni și se întindește din zi în zi. Gerul din ultimele săptămâni a scumpit articolele alimentare de pe piața noastră cu 20—30%, depozitele de lemne încep să se golească, iar prețurile lemnului pentru mia de kgr. sunt peste 1500 Lei. Și chiar la preț atât de urecat se capătă lemnele cu mare greutate.

Cât va dura gerul acesta aspru, care face imposibile transporturile pe C. F. R. și comunicațiile postale, situația cu greu se va îmbunătăți.

Necazurile acestea se resimt și pe piața financiară. Transacțiunile aproape nu mai sunt. Remizierii, cari mai până anul trecut făceau treabă bună plasând pe piață polițele firmelor mai mediocre, nu mai au treabă de loc.

Și în bursă săptămânile următoare stabilizării au fost cam deochiate. Toată lumea așteptând stabilizarea cu cea mai mare încredere, cursurile valorilor s'au urecat în mod treptat și încet, ajungând niveluri apreciable. Ori, nimeni nu și-a dat bine seamă, că decretarea stabilizării nu va aduce cu sine și îmbunătățirea momentană a situației. Împrumutul extern și tranșa internă deși au avut un succes strălucit, contravaloarea lor urmează a fi vărsată Băncii Naționale abia până la sfârșitul lunii, iar Banca Națională își va ține adunarea extraordinară abia în 3 Martie crt. pentru a vota noile statute și convenții. Abia după ce toate acestea vor fi înfăptuite, Banca Națională va putea începe operațiunile pentru desăvârșirea stabilizării, de pe urma cărora se așteaptă o ameliorare a situației.

Se vede că urcările din timpul din urmă au cam sleit puterile bursierilor, căci în momentele acestea grele de așteptare cererea de marfă a devenit cam inexistentă, sau fără efect. Folosindu-se de această slăbiciune a bursei, o mulțime de bursieri au făcut apreciable vânzări în jos, reușindu-le să rupă cursurile cu cea mai mare ușurință. În zilele de 19—20 crt. s'au făcut cumpărări pentru acoperiri, cari au avut darul de a

pironi cursurile întrucâtva pe loc, anume: Banca Națională la 12.600, Reșița la 900. Nesiguranța continuă însă a se menține.

Scăderile de altfel au fost generale și nu au fost cruțate nici hârțile, a căror dividend este în preajma plății, ca Banca Românească care a scăzut dela 1300 la 1180 și Creditul Industrial dela 1200 la 1070.

Rentele după ce în zilele din urmă și-au revenit binișor, sunt staționare.

București.

Remizier.

CRONICĂ.

Deblocarea Leilor. Ministerul de finanțe a dat presei următorul comunicat cu privire la măsura deblocării Leilor aparținând caselor străine:

„Până la modificarea legii pentru mărginirea operațiilor de devize, ministerul de finanțe a dispus suspendarea aplicării art. 4 din lege care prevede blocarea Leilor proveniți din cumpărarea devizelor dela Casele din străinătate. „Monitorul Oficial” va publica jurnalul prin care se hotărăște suspendarea aplicării art. 4.

Toate conturile în Lei provenind din vânzări de devize vor fi considerate ca Lei liberi, fără nici o restricție, ne mai fiind pe viitor nici o deosebire între Lei liberi și Lei blocați”.

Situația încasărilor și cheltuelilor Statului pe luna Ianuarie a. c. Situația încasărilor și cheltuelilor Statului pe luna Ianuarie se prezintă după cum urmează. Pe seama exercițiului 1929: încassări; 1,763.811.041 Lei. Cheltueli: 859.239.183 Lei. Pe seama exercițiului 1928. Incassări: 578.909.049 Lei. Cheltueli: 1,309.302.661 Lei.

Incassările taxelor de timbru în cursul lunii Ianuarie. Incassările satului din taxele de timbru și impozitul pe acte și fapte juridice pe luna Ianuarie 1929, comparativ cu 1928, sunt următoarele:

Evaluările bugetare au fost fixate la suma de 279,740.126 Lei. Incassările au fost de 321.120.430 Lei.

În cursul aceleiași luni de pe anul 1928, s'a încassat 229,975.908'18

Deci există o diferență în plus de 91,144.640'82 față cu prevederile bugetare pe 1929

În atențiunea băncilor noastre. Atragem atenția băncilor noastre asupra dispozițiilor art. 4 din Legea pentru reorganizarea Camerelor de comerț și industrie, în sensul căruia:

„Comercianții, industriașii, societățile comerciale, au îndatorirea să dea informațiunile și

deslușirile ce li s'ar cere de către Camerele de comerț și de industrie, întrucât aceste informațiuni nu ating secretul și nu prejudicează interesul profesional. Refuzul de a procura științele cerute, sau comunicarea în mod intenționat de științe neexacte, constituie o contravenție, care va fi constatată printr'un proces verbal întocmit de un delegat al Camerei de comerț asistat de un ofițer de poliție.

Contravenienții se vor pedepsi cu amendă dela 250—5000 Lei, ce se va pronunța de Tribunal, de urgență și cu precadere, fără drept de opoziție”.

Banca Românească București își publică bilanțul pe 1928, cu active totale de Lei 4,251.890,681, un venit brut de Lei 255 milioane rotund și beneficiu net de Lei 118,144,930, din care Lei 1,119,578, transpus din a. tr.

Pozițiile principale ale activelor sunt: Portofoliul comercial, rotund Lei 1,354 milioane și Conturi curente Lei 2,330 milioane.

La capitalul social de Lei 280,000.000, Fondurile de rezervă se cifrează cu impunătoarea sumă de Lei 208 milioane, Depunerile în cont-curent și pe libel cu Lei 1 miliard 930 milioane iar Reescontul intern și extern cu Lei 1 miliard 382 milioane.

Creditul Agricol. Guvernul actual este pe cale să creeze, după modelul „Creditului Industrial” un institut special pentru credite agricole. Capitalul soc., se plănuiește cu Lei 1 miliard și se va cointeresa, la aceasta întreprindere, și statul cu 33%. O altă cotă de 33% va semna un grup de bănci germane, sub conducerea băncii „Dresdener Bank A. G.”; iar restul îl semnează diferite institute financiare hipotecare din străinătate: America, Anglia, Olanda, Franța, Elveția, Suedia și Austria.

Serisurile fonciare, ce se vor emite, vor fi plasate în străinătate.

Ca președinte al noului Credit Agricol, este designat actualul ministru de culte dl Dr. Aurel Vlad.

Banca Națională a României Agenția Bistrița a fost înregistrată în registrul firmelor sociale dela Tribunal zilele trecute. Director al noii Agenții este dl Constantin Madgearu, iar contabil dl Coriolan Petrovicei.

Prima ședință a Consiliului de administrație al Casei Autonome a Monopolurilor. Au luat parte la această ședință pe lângă toți membrii Consiliului de administrație și dl Mihai Popovici, ministru de finanțe. Dl Mihai Popovici

a ținut o cuvântare, arătând care este rolul acestei instituții atât de importante și cum ar trebui să lucreze Consiliul de administrație în cadrul legii. După retragerea dlui ministru de finanțe, dl Dr. Gusti, profesor universitar și președintele consiliului a început să examineze modul cum ar trebui să se organizeze și să funcționeze consiliul.

Deocamdată s'a hotărât alegerea unui *comitet de direcție compus din dnii: D. Gusti, președintele Consiliului de administrație, I. I. Lapedatu, delegatul Băncii Naționale și N. N. Stănescu, juriconsul, delegatul ministerului de justiție. Comitetul de direcție va lucra zilnic la direcția R. M. S.*

Deasemeni s'a hotărât ca toată corespondența curentă a instituției să fie semnată de dl Costin Stoicescu, directorul general al Cassei Autonome a Monopolurilor, iar toate actele care angajează instituția să fie semnate de dl Costin Stoicescu, și de un membru al comitetului de direcție.

Dnii I. I. Lapedatu și Costin Stoicescu au fost însărcinați de Consiliul de administrație să evalueze inventariul direcțiunii generale a Regiei Monopolurilor Statului. După terminarea acestei operațiuni se va proceda la întocmirea bugetului instituțiunii.

Deasemeni s'a hotărât înființarea imediată a unui secretariat, care să fie condus de un secretar și două dactilografe. Celelalte sarcini se vor înființa mai târziu.

*

Modificarea legii impozitelor. Pe lângă legea comercializării, legea minelor, introducerea cărților funduare (necesare pentru operațiunile Creditului Agricol) în toată țara, o lege la care se lucrează e cea a impozitelor în partea unde se afirmă dreptul de prioritate ce are statul față de orice creanță la licitații de imobile, chiar dacă aceasta ar avea o vechime mai mare decât datorita constituită statului.

*

Simplificarea formalităților de intrare și eșire din țară. Guvernul a instituit o comisiune compusă din dnii R. Juvara, ministru plenipotențiar Julian Peter, inspector general administrativ și C. Stănescu directorul migrațiunilor.

Această comisie a stabilit o serie de noi norme pentru intrarea în țară a streinilor cum și pentru simplificarea formalităților de viză.

Comisia a revizuit întreaga legislație în materie stabilind următoarele:

Muncitorii streini pentru a intra în țara noastră vor avea nevoie de o autorizare prealabilă dată de o comisiune regională a locului

unde acesta urmează a-și executa profesiunea. Comisiunile acestea vor fi stabilite ulterior, sediile lor fiind în funcție de noua organizare administrativă în studiu.

Biletele de liberă petrecere eliberate pe baza acestui aviz va fi pe toată durata autorizației de ședere în țară suprimându-se astfel sistemul reînnoirilor periodice.

În privința celorlalte categorii de străini, neprofesioniști s'a stabilit un termen general de trei luni.

Dizele deasemeni vor fi foarte mult simplificate.

De-acum înainte vizele și toate formalitățile de trecere a frontierei se vor face în tren. În acest mod se evită călătorului o sumă de neplăceri și se scurtează și întârzierile din stațiile de frontieră reducându-se astfel și din durata călătoriei.

Vizele sunt obligatorii numai pentru străini ale căror țări n'au convenții de reciprocitate cu România pentru desființarea lor.

Putem anunța că până în prezent s'a ajuns la un acord de principii cu șase țări pentru suprimarea vizelor de intrare și eșire.

Concluziunile comisiunii de mai sus vor fi prezentate consiliului de ministrii, care va decide forma traducerilor în fapt, pe cale de lege sau regulament.

*

Capital unguresc în lucrările de electrificare din Banat. Uzinele de electricitate din comuna Periam județul Timiș Torontal au primit un credit de 5 milioane de pengö dela întreprinderea electrică Elsö Magyar Altalanos Dillamosági Rt. Uzinele din Periam vor fi mărite în așa fel încât aproape treizeci de comune din apropierea Periamului vor fi alimentate cu curentul electric.

Acesta este primul plan mai însemnat de electrificare în România. Lucrările vor începe chiar în primăvara aceasta și vor fi gata în cel mult trei ani.

*

Negocierile germano-române în chestia restituțiunilor. În prezența dlui Petrescu-Comnen, ministrul României la Berlin, și a dlui Ritter, director ministerial, au început la ministerul de externe negocierile între comisiunile română și germană în vederea încheierii unui acord forțat asupra restituțiunilor. Acest acord prevăzut în convenția germano-română din 10 Noembrie 1928, vă procura României ca despăgubire încă o sumă destul de importantă.

La aceste negocieri România e reprezentată prin dnii Neculcea și Aurelian, iar Germania prin consilierii Niemetz și Valette.

Să se încurajeze exportul de vite. În timpul din urmă s'a scris mult despre stagnarea exportului nostru de vite și cu deosebire al vitelor cornute. În ultimul timp a îngreuiat exportul nostru de vite și urcarea taxelor de import în Austria. Cine cunoaște piețele mari consumatoare de carne, cari ne interesează pe noi: Viena, Praga, Berlin știe bine că în ultimii ani guvernele acestor piețe au făcut eforturi enorme pentru sprijinirea crescătorilor de vite indigene, și dacă importul vitelor îl lasă liber de formă, el este îngreuiat peste măsură atât prin taxe vamale, cât mai ales prin diferite dispozițiuni sanitare.

Nu este de ajuns a se suprima taxele noastre de export pentru a se salva creșterea vitelor. Ca să putem să ne plasăm cu ușurință surplusul de vite, prima condiție este să avem vite bune, îngrijite și de soi. Prețul acestora fiind în toate împrejurările foarte urcat iar calitatea bună întotdeauna căutată, taxele vamale se suportă ușor.

Deci ar fi bine dacă atențiunea Ministerului de Agricultură s'ar îndrepta în primul rând în această direcțiune.

Un institut pentru comerțul extern în Budapesta. În Budapesta în cel mai scurt timp se va înființa un institut pentru comerțul extern sub patronajul Ministerului de comerț.

Institutul va avea capital social 1 milion pengö subscris de 8 bănci mari ungare. În consiliul de administrație vor lua loc reprezentanții băncilor fondatoare, 2 delegați ai Ministerului de Comerț și opt delegați de ai cercurilor interesate, aceștia numiți de Ministerul de comerț.

Institutul va avea agenții stabile în București, Viena, Berlin, Praga, Belgrad, Sofia, Constantinopol și Milano.

Scopul institutului este îndrumarea și stimularea comerțului exterior.

Producția mondială de lână. În Australia, prima evaluare a producției de lână din campania 1928/1929, ne dă un total de 431.000 tone față de 392.000 tone, în anul precedent și de 355.000 tone, media celor cinci ani anteriori. Sporul producției se cifrează deci la 10% respectiv 20%. Lâna este de calitate mijlocie cu un slab conținut de materii străine vegetale; în general ea pare însă a fi mai prăfuită decât în anul premergător. Producțiunea totală de lână a principalelor țări producătoare (Australia, Noua Zelandă, Argentina, Uruguay și Uniunea Africii de Sud) se ridică în prezent la tone 835.000 față de 797.000 tone în campania 1927/1928.

„Bocșana” din Bocșa Montană în adunarea sa generală din 10 Februarie a. e., a stabilit dividendul pe anul 1928, la 170 Lei după una acție.

Baroul avocaților Sibiu a fixat adunarea sa generală pe 17 Martie, ora 9, având de obiect alegerea Consiliului de disciplină, votarea bugetului pentru 1929, și alte chestiuni profesionale.

Bibliografie.

Contabilitate practică pentru micii meseriași și negustori. În timpul din urmă tot mai mult s'a simțit necesitatea unor îndrumări practice de contabilitate pentru micii meseriași și negustori. În primii ani după războiu orice afacere era rentabilă. Acum însă înainte de ce intri într'o afacere trebuie bine să calculezi, dacă vrei să nu-ți pierzi întreaga avere.

Deaceea sfătuim pe toți meseriașii și negustorii noștri întrucât nu au deja — să-și introducă o contabilitate cât de simplă, însă practică și corectă, deoarece numai cifrele reci îți dau un tablou exact al rentabilității afacerii, respective meseriei ce porți. Pe baza acestui tablou poți face cu ușurință în viitor, corecturile necesare la cheltuielile de regie inutile.

Mai departe este știut, că în fiecare an cu ocaziunea fixării impozitului, meseriașii și negustorii, cari nu au registre în ordine purtate, conform legii, sunt impuși după apreciere, ceiace în cele mai multe cazuri este în defavorul contribuabilului.

Din considerațiunile amintite mai sus nu putem decât să ne bucurăm de buna inspirație a dlui M. Gross, șef-contabil la Cassa de economii, în pensie, profesor de contabilitate la școala de comerț, organizator și controlor pentru registre și contabil autorizat în Sibiu, de a da publicității lucrarea sa intitulată „Introducere la înregistrările în contabilitatea tabelară, pentru meserii”, foarte practică pentru clasa meseriașilor.

Autorul bazat pe cunoștințele practice câștigate în cursul multor ani de muncă pe terenul contabilității a pus în fruntea lucrării sale motto „Nu fac teorie, ci vreau să fiu folositor” și credincios acestui motto a dat publicității în limba germană, tabelele de contabilitate absolut necesare unui meseriaș sau negustor, care nu are o afacere prea întinsă. Explicațiile pentru folosirea contabilității, sunt precise și ușor de înțeles, chiar și de meseriașii fără cunoștințe speciale.

Ar fi de dorit să se publice și în limba română, ca o lucrare de un adevărat folos practic.

Cei ce doresc să-și procure lucrarea se vor adresa direct autorului.

I. R.

„SILVANIA“, institut de credit și economii s. p. a., Șimleul-Silvaniei

CONVOCARE.

„SILDANIA“, institut de credit și economii s. p. a. în Șimleul-Silvaniei (Sălaj) își va ține

adunarea generală a XLI-a

în 28 Februarie 1929, la ora 10 a. m., în localul „Silvaniei“, la care, — în virtutea §-ului 29 din statute, — domnii acționar prin prezenta sunt invitați.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării;
2. Esmiterea alor 3 scrutinători, 2 verificători și alor 2 notari;
3. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de revizuire, stabilirea bilanțului pe anul 1928, fixarea dividendei și darea absolutului;
4. Distribuirea profitului net;
5. Urcarea capitalului successive;
6. Fixarea salarelor, și a cheltuielilor Consiliului de administrație și a Censorilor;
7. Deciziune asupra fuziunii sau altei concentrări;
8. Alegeri;
9. Propuneri permise conform art. 33 din statute.

APEL! Domnii acționari li se atrage atențiunea la dispoziția §-ului 20, 23 și 24 din statute (dreptul de votare) și sunt rugați a depune acțiunile, ori reversalele și plenipotențele cel puțin cu o zi înaintea adunării (până la 27 Februarie, orele 17). Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, — respective sunt rugate — toate institutele, cari sunt membri la „Solidaritatea“. — Subscrierea acțiunilor pentru emisiunea nouă s'a prelungit până la 1 Iulie 1929 — Rugăm pe on. acționari, să ne anunțe urgent locuința nouă.

Debit.				Bilanț cu 31 Decembrie 1928.				Credit.			
No. cont.	ACTIVE	Lei	b.	No. cont.	PASSIVE	Lei	b.				
45	Numerar în cassa	1,354.511	—	42	Capital social	1,500.000	—				
15	Realități, edif. proprii: Șimleu, Crasna, Zălau, Buceium	249.000	—	21	Fonduri: de rezervă	402.792	—				
22, 23, 24, 25	Efecte	157.522	—	54	creanțe dubioase	200.000	—				
47	Mobilier	31.238	—	28	de pensune	92.283	—				
1	Debitori: Cambii	6.907.345	—	50, 53, 48	culturale	7.905	—				
3	Cambii ipotocate	8,879.052	—	11	Depuneri: spre fructificare	14,715.356	—				
56	Cambii reescontate	773.500	—	49	Reescont: la Banca Națională	773.500	—				
5	Credite pe oblig. (hip.)	681.216	—	14	Creditori: Bănei	402.806	—				
7	„ personale	16.148	—	13	Depozite de cassa	468.308	—				
9	Cont-curent	770.047	—	31-39	Dividende neridicate	115.308	—				
23, 18	Diversi debitori (avansuri spese advoce.)	111.599	—	45, 59	Transitoare: Int. cuv. a. 1929	614.856	—				
		1,579.011	—		Impozite după % la dep.	51.134	—				
		19,931.179	—	43	Beneficiul net	589.831	—				
						19,931.179	—				

Contul Profit și Pierdere.

No. cont.	ESIRI	Lei	b.	No. cont.	DEBITE	Lei	b.
	Cheltuieli generale:			2, 4, 6, 8	Din interese, proviziuni și alte venituri	3,193.379	—
12	Interese la depuneri	1,614.770	—	58, 20, 19	„ chiria realităților	52.540	—
51	„ de reescont	94.715	—	26	„ interesele efectelor	31.007	—
27	Spese de administrație	182.520	—	10	Interese de cont-curent	81.810	—
17	Impozite către stat		64.000				
52, 30	Salare	732.950	—				
	Bani de evărtir	39.950	—				
60	Dotajie fondului pt. creanțe dubioase	40.000	—				
43	Beneficiul net	589.831	—				
		3,358.736	—			3,358.736	—

Șimleul-Silvaniei, la 31 Decembrie 1928.

Dr. Alexandru Aciu m. p., dir. executiv.

Coloman Handlery m. p., contabil expert.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Gheorghe Pop m. p., președinte.

Ioan Deleu m. p.

Dr. Alexandru Aciu m. p.

Oros Vasile m. p.

Dr. Ioan Sabo m. p.

Grațian Flonta m. p.

Traian Trofașiu m. p.

Vasile Păteas m. p.

Dumitriu Hoblea m. p.

Dr. Iuliu Chiș m. p.

Cornel Ojef m. p.

Revăzul și aflat în ordine. — Șimleul-Silvaniei, la 25 Ianuarie 1929.

COMITETUL DE SUPRADEGHIERE:

Antoniu Bălibanu m. p.

Victor Bojan m. p.

Emil Ostate m. p.

Romul Erdélyi m. p.

Nicolae Munthiu m. p., contabil expert, subdirector la Banca Agrară din Cluj.

Alimpu Coste m. p., președinte.

Marius Peculea ss., directorul „Albinei“ din Cluj. Revizor expert al „Solidarității“.

„PRIMA ARDELEANĂ“ Soc. Anonimă de Asigurări Generale, CLUJ.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai PRIMEI ARDELENE, Societate Anonimă de Asigurări Generale, se invită prin aceasta la
a XVII-a adunare generală ordinară
 care se va ține la 10 Martie 1929, orele 1 p. m., în birourile societății din Cluj, Piața Unirii No. 8, pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație asupra gestiunii anului 1928 și raportul Comitetului de cenzori;
3. Aprobarea bilanșului, a contului profit și pierdere și descărcarea Consiliului de ad.-ție și a Comitetului de cenzori;
4. Distribuirea profitului net;
5. Decidere cu privire la un loc devenit vacant în Consiliul de administrație;
6. Retribuția cenzorilor.

Ceice doresc a lua parte la aceasta adunare generală, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casieria societății, sau la Banca „Albina“, Sibiu, cu 3 zile înainte de adunarea generală.
 Cluj, la 22 Februarie 1929. **Consiliul de Administrație.**

Activ.		Bilanșul General pe anul 1928.		Pasiv.	
		Lei b.		Lei b.	
Numerar în casa	2,463.452.69			Capital societar	10,000.000.—
„ la bănci	42,032.604.35	44,558.057.04		Fond statutar de rezervă	2,700.000.—
Efecte	4,387.187.—			Fond special de rezervă	1,050.000.— *) 3,750.000.—
Imobile	23,400.000.—			Fondul de pensuni	6,433.635.82
Imprumuturi	14,316.628.61			Rezerve tehnice:	
Plasamentele fond. de pensuni, efecte și imobile	6,433.685.82			a) la incendiu	19,803.517.36
Ramura elementară în cont-curent	23,348.211.77			b) „ Efracție	829.148.—
Diversi debitori	2,122.504.02			c) „ Grindină	745.627.—
Societăți de asigurare	207.554.55			d) „ Viață	71,217.300.—
				e) „ Accidente	2,296.411.— 94,892.033.36
Depozitul de rezervă al reasigurătorilor:				Despăgubiri încă nelichidate:	
a) la ramura Elementară	15,307.618.—			a) la ramura Elementară	6,605.603.40
b) „ „ Viață	32,657.725.—			b) „ „ Viață	1,171.153.—
c) „ „ Accidente	2,703.546.—	50,638.880.—		c) „ „ Accidente	1,348.600.— 9,125.363.40
Agenții principale și agenți	34,125.115.08			Ramura Viață în cont-curent	23,348.211.77
Mobilier, casse de fier și depozitul de imprimate	—			Societăți de asigurare și reasigurare	43,982.134.65
				Dividende necerute	394.135.—
				Diversi creditori	9,885.448.75
				Beneficiu net:	
				Report din anul 1927	325.238.50
				Beneficiul anului 1928	3,430.603.64 3,755.847.14
					205,567.832.89
		205,567.832.89			

*) Se urecă în anul 1929 la Lei 5,000.000.—

Intrări.		Contul Profit și Pierdere.		Eșiri.	
		Lei b.		Lei b.	
Secțiunea centrală și elementară:				Secțiunea centrală și elementară:	
Beneficiu reportat din anul 1927	325.238.50			Prime de reasigurare:	
Prime de asigurare:				la incendiu Lei 26,069.860.81	
la incendiu Lei 53,825.641.47				la efracție „ 1,373.795.—	
la efracție „ 2,315.304.50				la grindină „ 5,360.510.—	32,804.165.81
la grindină „ 9,226.573.25	65,367.519.22			Cheltuieli generale și comisioane	20,317.690.54
Dobânzi și alte venituri	3,684.489.94			Daune	31,896.021.61
Rezerva anului precedent, partea reasig. din daune și rezerva reasigurătorilor	57,786.630.49	126,838.639.65		Rezerva reasig. pe an. precedent	15,644.633.80
				Rezerva de prime pe anul crt.	21,187.608.—
Secțiunea viață:				Impozite	3,762.407.85 125,812.527.61
Prime de asigurare	23,884.172.69			Secțiunea viață:	
Dobânzi și alte venituri	2,160.128.80			Prime de reasigurare	12,918.133.—
Rezervele anului precedent, partea reasig. din daune și rezerva reasigurătorilor	98,489.836.—	119,534.137.49		Cheltuieli generale și comisioane	6,295.258.61
				Daune, rescumpărări și capituluri scadente	4,638.313.—
Secțiunea accidente:				Rezerva reasig. pe an. precedent	23,663.406.—
Prime de asigurare	5,602.333.—			Rezerva de prime pe anul crt.	71,217.300.—
Dobânzi	212.674.—			Impozite	333.723.— 119,036.137.61
Rezerva anului precedent, partea reasig. din daune și rezerva reasigurătorilor	6,194.649.20	12,009.656.20		Secțiunea accidente:	
				Prime de reasigurare	2,018.177.—
				Cheltuieli generale și comisioane	1,623.450.48
				Daune	1,935.214.—
				Rezerva reasig. pe anul precedent	2,111.810.—
				Rezerva de prime pe anul crt.	2,296.411.—
				Impozite	88.127.— 10,073.189.48
				Beneficiu net	3,755.847.14
		258,707.701.84			258,707.701.84

Cluj, la 31 Decembrie 1928.

Președinte: Ion I. Lapedatu

Director general: Ștefan Boer

Pt. contab.: Dr. Ioan Crețu, director executiv

Revidiat și aflat în consonanță cu registrele societății.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: Constantin Popp

Ioșif Bethlen

Aurel Ciortea

Dr. Nicolae Schiau

Dr. Enea Papiu